

2. Пассов Е.И. Основы коммуникативной методики обучения иноязычному общению / Е.И. Пассов. – М.: Русский язык, 1989. – С. 77-81.

3. Hansen J.G., Liu J. Guiding principles for effective peer response. *ELT Journal* № 59, 2005, P. 31-38. Available at : <http://eltj.oxfordjournals.org/content/59/1/31.full.pdf+html?sid=3df38d70-e2aa-4330-aba9-512a01cce544>

4. Velandia R. The role of warming up activities in adolescent students' involvement during the English class. *Profile Journal* № 10, 2008, p. 9-26. Available at : <http://www.redalyc.org/pdf/1692/169214143002.pdf>

Осова О.О.

кандидат педагогічних наук, доцент,

Комунальний заклад

«Харківська гуманітарно-педагогічна академія»

Харківської обласної ради

КРЕАТИВНІСТЬ ВИКЛАДАЧА ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ЯК ВАЖЛИВА НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА

Сьогодні у науковій літературі креативна діяльність визначається як діяльність, кінцевим результатом якої є створення якісно нового продукту, такого, що вирізняється неповторністю, оригінальністю та суспільно-історичною унікальністю (при цьому зазначається, що творчість специфічна для людини, тобто завжди передбачає творця-суб'єкта творчої діяльності). О. Яковлева розглядає креативність як особистісну характеристику, як реалізацію людиною власної індивідуальності, але не як певний набір особистісних рис. Кожна людина неповторна, унікальна, вона вносить у світ щось нове, таке, чого раніше не було. Тому прояв індивідуальності є творчим процесом. На думку О. Яковлевої, характеристики креативності непередметні, тобто не передбачають наявності продукту (матеріального чи ідеального), вони процесуальні, оскільки креативність розглядається як процес прояву власної індивідуальності [6]. І. Гриненко розглядає поняття креативності вчителя, викладача гуманітарного профілю як духовну здібність культурної особистості створювати новий навчальний продукт завдяки мотивації успіху, збагаченню ментального досвіду та стану психофізіологічної когерентності [6]. При цьому професійна креативність учителя, викладача мови розглядається як здатність до реалізації творчої інтенції педагога, до створення таких навчально-виховних продуктів у сфері мовної освіти, що характеризуються оригінальністю, новизною, викликають інтерес у суб'єктів навчання тощо. Таким чином, більшість авторів погоджується з тим, що творча особистість – це індивід, який володіє високим рівнем знань, потягом до нового, оригінального, який вміє відкинути звичайне, шаблонне.

На нашу думку, про наявність у викладача іноземної мови креативності говорить його здатність до «бачення» проблеми, оригінальність, діалогічність та полікультурність, критичність, інноваційність його мислення.

Творче інноваційне мислення, як відомо, є найбільш цінним, відкритим і розвивальним типом педагогічного мислення. Саме педагог з критичним мисленням характеризується здатністю до створення й реалізації інновацій.

Суттєвою ознакою інноваційного мислення є креативність особистості. Креативність інноваційного мислення проявляється в оригінальному рішенні педагогічних завдань, в імпровізації та експромті як у спонтанній творчості, так і в підготовленій [2, с. 103]. Із позицій гуманістичної психології А. Маслоу основною умовою творчості вважає власне розкриття особистістю своїх внутрішніх потенціалів, подолання упереджень та стереотипів, відкритість досвіду. Інтегруючи ці умови, А. Маслоу зазначає: «Здорова особистість, й особливо здорова творча особистість, якимось чином здійснює злиття й синтез первинних і вторинних процесів, свідомого й несвідомого, глибинного Я і свідомого Я і робить це витончено й ефективно» [4, с. 56].

Основоположник гуманістичної психології та педагогіки К. Роджерс творчий процес розглядає як «діяльність, спрямовану на створення нового продукту, що зростає, з одного боку, з унікальності індивіда, а з іншої – обумовленого матеріалом, подіями, людьми й обставинами життя». Головним мотивом творчості він признає прагнення людини утвердити себе, проявити свої можливості за наявних внутрішніх і відповідних їм зовнішніх умов творчості, що дозволяє особистості бути вільною і, водночас, відповідальною за свої рішення із-за наявності надійного внутрішнього джерела оцінок [6, с. 234–247]. В.С. Лазарев зазначає, що в якості суб'єкта діяльності людина аналізує ситуацію, оцінює її, ставить мету, планує їх досягнення, приймає рішення, контролює дії, тобто вона будує свою діяльність, реалізуючи функції мислення: аналізу, оцінювання, цілепокладання, планування, прийняття рішень. Розвиваючись як суб'єкт діяльності, людина стає все більш універсальною, а значить – більш вільною у виборі мети та способів їх досягнення. Найвищих ступенів свободи вона досягає, коли головною цінністю для неї стає саморозвиток і розвиток світу. Вона стає спроможною рефлексивно ставитися до своєї діяльності й виходити за її межі. Але тоді весь процес психічного розвитку має бути представлений як формування універсального суб'єкта вільної творчої діяльності, а кожен етап цього процесу – як становлення якісно нового суб'єкта [3, с. 14].

Серед етапів розвитку креативності викладача, на основі аналізу науково-педагогічної літератури [1-5; 7] виділяємо такі:

- початковий (викладач залишається у межах засвоєних базових способів діяльності; утруднені дії, що виходять за межі загальноприйнятих, відсутня ініціатива в постановці мети. Цей етап характеризується низьким рівнем креативності);

- проміжний (викладач реалізує власні ідеї, порівнюючи між собою різноманітні інноваційні зразки; на основі спостережень, узагальнення фактів призводить до віднаходження більш ефективних способів діяльності або конкретних педагогічних знахідок);

- завершальний (високий рівень креативності, що виявляється у накопиченні спостережень, коли педагогічні знахідки стають для викладача стимулом для дослідження, пошуку альтернативи, усвідомлення причиново-наслідкових зв'язків і залежностей; діяльність набуває власне дослідницького характеру).

На завершальному етапі можна говорити про виявлення у викладача основних рис креативності, а саме: наявність професійно важливих характеристик поведінки у контексті інноваційної діяльності педагога;

відкритість для нового, настанова вчителя на виокремлення проблем у різних ситуаціях педагогічної діяльності. Формування креативності, на думку С. Смірнова, можливе лише шляхом створення умов для самовиховання вчителя, викладача тому, що «творчість» є однією з найглибших характеристик особистості [7]. Здатність до креативу розглядається О. Козловою як умова реалізації вищих духовних потреб особистості вчителя, розвитку власних творчих сил і здібностей, постійного зростання і збагачення внутрішніх можливостей, підвищення якості своєї професійної діяльності, орієнтація на вищі загальнолюдські цінності [6, с. 59]. Тобто, домінування у діяльності викладача іноземної мови комбінації «педагогічна творчість і дослідницький компонент» й визначають інноваційне спрямування його роботи.

Список використаних джерел:

1. Белікова Н. О. Ключові поняття професійної підготовки майбутніх фахівців з фізичної реабілітації. URL: <http://intkonf.org/kand-biol-naukbelikova-no-klyuchovi-ponyattya-profesiynoi-pidgotovki-maybutnihfahivtsiv-z-fizichnoyi-reabilitatsiyi/> (дата звернення: 12.08.2016).
2. Драненко Г. Ф. Дидактичні властивості блогу в організації навчання французької мови студентів. Вісник Київського національного лінгвістичного університету. Сер. Педагогіка та психологія. Київ, 2013. Вип. 22. – С. 217–223.
3. Зимняя И. А. Педагогическая психология: ученик для вузов. Москва: Университетская книга, Логос, 2008. – 384 с.
4. Ильяшева Е.В. Подготовка будущих учителей технологии к проектной деятельности: автореф. дисс. ... канд. пед. наук: 13.00.08 / Магнитог. гос. ун-т. Магнитогорск, 2001. – 26 с.
5. Педагогічна технологія: посібник / І. Ф. Прокопенко, В. І. Євдокимов. Харків: Основа, 1995. – 105 с.
6. Применение ИКТ в высшем образовании стран СНГ и Балтии: текущее состояние, проблемы и перспективы развития: аналитический обзор. Санкт-Петербург: ГУАП, 2009. – 160 с.
7. Струминский В. Я. Теоретическая дискуссия в советской педагогике. Москва: Работник просвещения, 1930. – 168 с. 642 с.

Сафоник Л.А.

студент;

Буяло Т.Є.

кандидат педагогічних наук, доцент,

Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова

МОТИВАЦІЯ ШКОЛЯРІВ ДО ВИВЧЕННЯ ХІМІЇ В ОСНОВНІЙ ШКОЛІ

Вивчення хімії починається у 7 класі. Учням на цей час виповнюється по 12, або 13 років, тобто вони знаходяться, за періодизацією психологів, на завершальному етапі раннього підліткового віку. Цей період характеризується так званою кризою 13 років, суть якої полягає у глибокій якісній зміні всього процесу психічного розвитку дитини, її внутрішнього світу. Криза характеризується зниженням продуктивності навчальної діяльності (а також